

SODBA KLANEČEK ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 75798/01)

SODBA

STRASBOURG

6. april 2006

Ta sodba bo postala dokončna pod pogoji iz drugega odstavka 44. člena Konvencije. Mogoče je, da bo na njej opravljena uredniška redakcija.

V zadevi Klaneček proti Sloveniji

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod J. **Hedigan**, *predsednik senata*,

gospod B.M. **Zupančič**,

gospa L. **Tsatsa-Nikolovska**,

gospod V. **Zagrebelky**,

gospod E. **Myjer**,

gospod **David Thór Björgvinsson**,

gospa I. **Ziemele**, *sodniki*,

in gospod V. **Berger**, *sodni tajnik*,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 16. marca 2006

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 75798/01) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 27. julija 2000 vložil slovenski državljani gospod Ivan Klaneček (v nadaljevanju: pritožnik).

2. Pritožnika je zastopala Odvetniška pisarna Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je bilo trajanje postopka pred domačim sodiščem, v katerem je bil udeležen kot stranka, predolgo. Navajal je tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. 8. septembra 2003 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja

postopka in glede pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti pritožbe in o utemeljenosti zadeve.

DEJSTVA

5. Pritožnik je bil rojen leta 1939 in živi v Hočah.

6. Septembra 1990 sta pritožnik in njegov poslovni partner sodelovala na XIII. mednarodnem obrtnem sejmu v Celju s predstavitvijo svojih izumov. V ta namen je pritožnik od podjetja, ki je sejem organiziralo, najel šotor. V nevihti, do katere je prišlo med sejmom, je bila poškodovana oziroma uničena pritožnikova lastnina, med drugim tudi nekaj tehnične opreme.

7. Dne 9. avgusta 1993 sta pritožnik in njegov poslovni partner vložila tožbo proti zavarovalnici ZT in organizatorju sejma pri Temeljnem sodišču v Celju in zahtevala odškodnino v znesku 10.653.483 tolarjev (približno 44.000 eurov) zaradi zmanjšanja premoženja.

Med 14. decembrom 1993 in 22. junijem 1994 je pritožnik vložil štiri pripravljalne vloge in zahteval, da se določi datum glavne obravnave.

Dne 28. junija 1994 je za Slovenijo začela veljati Konvencija.

Med 26. aprilom 1995 in 27. junijem 1995 je pritožnik vložil tri pripravljalne vloge in/ali predlagal dokaze.

Med 28. septembrom 1994 in 6. februarjem 1996 je pritožnik osemkrat zahteval, naj se določi narok za glavno obravnavo.

Dne 1. januarja 1995 je pristojnost v zadevi zaradi reforme slovenskega sodnega sistema pridobilo Okrožno sodišče v Celju.

Sodišče je prvo obravnavo opravilo 17. januarja 1997.

Dne 3. marca 1998 je sodišče določilo sodnega izvedenca za področje video fotografije in izvedenca za področje gradbeništva. Ker je postavljeni izvedenec za video fotografijo odklonil izdelavo mnenja, je 23. marca 1999 bil določen drug izvedenec.

Med 30. januarjem 1997 in 20. septembrom 2002 je pritožnik vložil štirinajst pripravljalnih vlog.

Med 30. septembrom 1998 in 14. decembrom 2001 je pritožnik petkrat zahteval, naj se določi narok za glavno obravnavo.

Druga obravnava je bila razpisana za februar 2002, a je bila na predlog pritožnika preklicana. Obravnava je bila opravljena 13. junija 2002.

Dne 13. junija 2003 je sodišče zavrnilo pritožnikov zahtevek za spremembo zahtevka.

Ena od toženih strank se je pritožila.

Dne 29. oktobra 2003 je Višje sodišče v Celju zavrnilo pritožbo.

Med 8. marcem 2004 in 10. februarjem 2005 je pritožnik vložil štiri pripravljalne vloge.

Dne 25. marca 2004 in 19. maja 2005 je sodišče opravilo glavno obravnavo.

Na zadnjem naroku je sodišče odločilo, da bo sodbo izdalo pisno. Sodba, s katero je bil pritožnikov zahtevek zavrnjen, je bila pritožniku vročena 6. julija 2005.

8. Dne 15. julija 2005 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v Celju. Postopek še ni končan.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

9. Pritožnik se je pritožil zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Skliceval se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

10. Vsebinsko je pritožnik nadalje navajal, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo glede nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

11. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

12. Pritožnik je izpodbijal to navedbo in trdil, da domača pravna sredstva niso učinkovita.

13. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam *Belinger in Lukenda (Belinger proti Sloveniji)* (odl.), št. 42320/98, 2. oktober 2001, in *Lukenda proti Sloveniji*, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi *Lukenda*, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

14. Kar zadeva obravnavano zadevo, Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

15. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost zadeve

1. Prvi odstavek 6. člena

16. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 28. junija 1994, na dan, ko je za

Slovenijo začela veljati Konvencija, in se še ni končalo. Upoštevano obdobje je torej trajalo skoraj enajst let in devet mesecev na dveh stopnjah sojenja.

17. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlender proti Franciji* [GC], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

18. Po proučitvi vsega predloženega gradiva in v skladu s sodno prakso Sodišče ocenjuje, da zamude v postopku, do katere je prišlo med 8. marcem 2001, ko sta pritožnik in nasprotna stranka predlagala, naj sodišče prve stopnje prekliče narok za obravnavo, in 26. aprilom 2002, ko je pritožnik obvestil sodišče prve stopnje o neuspešnih pogajanjih in zahteval, naj sodišče določi datum obravnave, ni moč pripisati domačim sodiščem. To obdobje približno enega leta in enega meseca je treba pripisati pritožniku.

Kljub temu pa sodišče ocenjuje, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi, zlasti pred sodiščem prve stopnje, predolgo in ni izpolnilo zahteve po sojenju v razumnem roku.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

2. 13. člen

19. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatrjevano kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. *Kudła proti Poljski* [GC], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je ugovore in trditve, ki jih je predložila Vlada, zavrnilo v prejšnjih zadevah (gl. *Lukenda*, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

20. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljal svojo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

21. 41. člen Konvencije določa:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

22. Pritožnik je zahteval 25.000 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.

23. Vlada je zahtevku oporekala.

24. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku mu po tej postavki Sodišče prisoja 9.600 EUR (eurov).

B. Stroški

25. Pritožnik je zahteval tudi približno 1.610 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

26. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

27. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče ugotavlja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali tudi pritožnika v zadevi Lukenda (navedeni zgoraj), vložili približno 400 pritožb, ki so, razen kar se tiče dejstev, praktično enake kot obravnavana. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in gornjih meril ocenjuje, da je pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

28. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, da je pritožba dopustna;

2. *razsoja*, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije;

3. *razsoja*, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije;

4. *razsoja*

a) da mora tožena država pritožniku v treh mesecih od dne, ko postane po drugem odstavku 44. člena Konvencije sodba dokončna, plačati 9.600 EUR (devet tisoč šeststo eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;

b) da se po izteku navedenih treh mesecev do plačila obračunajo na navedene zneske linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke;

5. *zavrne* v preostalem delu pritožnikov zahtevke po pravičnem zadoščenju.

Sodba je napisana v angleščini in pisno notificirana 6. aprila 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent Berger John Hedigan
sodni tajnik predsednik senata